

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 21/06-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. januára 2006 predbežne prerokoval sťažnosť P. M., bytom P., zastúpeného advokátom JUDr. J. V., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 168/2005 a jeho rozsudkom z 25. augusta 2005 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len ústavný súd) bola 29. decembra 2005 doručená sťažnosť P. M., bytom P. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. V., P., ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 168/2005 a jeho rozsudkom z 25. augusta 2005.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol: „Návrhom zo dňa 28. 11. 2003 (...) som si uplatnil nárok na vyplatenie odstupného podľa vyhl. č. 19/1991 Zb. a po námietkach odporcu o neúčinnosti tejto vyhlášky z dôvodu zrušenia zák. č. 65/1965 Zb. - Zákonníka práce, ktorým stratilo opodstatnenie splnomocňujúce ustanovenie tohto právneho predpisu pre vydanie predmetnej vyhlášky, som poukazoval aj na skutočnosť, že môj nárok vyplýva z KZ.

Rozsudkom Okresného súdu v Prievidzi zn. 10 C 22/2004-47 zo dňa 17. 06. 2004 mi bol nárok priznaný aj s prísl.

Proti rozsudku podal odvolanie odporca a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne zn. 17 Co 264/04-80 zo dňa 03. 05. 2005 (...) bol prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdený.

Odvolačí súd pripustil v rozsudku odporcovi možnosť podať dovolanie, odporca svoje právo využil a dňa 30. 06. 2005 podal dovolanie (...).

Na základe dovolania odporcu Najvyšší súd SR v Bratislave rozsudkom zn. 4 Cdo 168/2005 zo dňa 25. 08. 2005 zrušil rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 3. mája 2005 sp. zn. 17 Co 264/04 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. “

Sťažovateľ v sťažnosti namietal: „Postupom súdu bolo teda porušené aj moje ústavné právo, aby súd zabezpečil ochranu mojich práv, avšak rozhodnutie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom mi spravodlivú ochranu mojich práv neposkytlo, pričom zdôrazňujem, že Najvyšší súd SR sa vo svojom rozsudku vôbec nezaoberal otázkou vzniku môjho nároku podľa bodu X.9 písm. b) Kolektívnej zmluvy (...), hoci som na túto skutočnosť v priebehu súdneho sporu výslovne poukazoval (...).

Jedným z nárokov je aj nárok na odstupné vyplývajúci v mojom prípade z § 1 ods. 1 písm. a) a § 5 ods. 1 písm. b) citovanej vyhl., keď som bol v dôsledku priznanej choroby z povolania na základe lekárskeho posudku trvale vyradený z práce baníka v podzemí na prácu na povrchu (...).

Aj Najvyšší súd SR v napadnutom rozsudku konštatuje, že v prípade vyhl. č. 19/1991 Zb. ide až do jej zrušenia nariadením vlády SR č. 470/2003 Z. z. dňom 1. 12. 2003, o platný právny predpis, ktorý bol súčasťou platného právneho poriadku Slovenskej republiky.

Je teda nespornou skutočnosťou, že zamestnávateľ a zamestnanec, zastúpený odborovou organizáciou si v KZ môžu dohodnúť aj iné plnenia, ktoré neupravuje žiadny právny predpis a teda si nesporne môžu dohodnúť plnenie vyplývajúce z platného právneho predpisu, i keď by bol správny názor Najvyššieho súdu SR v tom, že i keď vyhl. č. 19/1991 Zb. bola síce predpisom platným, avšak nebola predpisom účinným, bolo treba prípad posudzovať podľa platnej KZ, ktorou bola stanovená účinnosť tohto právneho predpisu a KZ ukladala zamestnávateľovi povinnosť vyplatiť zamestnancovi jednotlivé nároky vyplývajúce z KZ a konkrétne upravené vo vyhl. č. 19/1991 Zb.

Keďže zamestnávateľ svoju povinnosť dohodnutú v KZ si nesplnil dobrovoľne, všeobecné súdy poskytli v súlade s Ústavou SR zamestnancovi ochranu jeho práv a nárok mu priznali.

Do tohto právneho stavu však podľa môjho názoru neoprávnene zasiahol Najvyšší súd SR tým, že svojím rozsudkom zrušil právoplatný a vykonateľný rozsudok Krajského súdu v Trenčíne.“

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Právo P. M. na spravodlivé rozhodnutie veci podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom na Najvyššom súde SR v Bratislave pod č. 4 Cdo 168/2005 porušené bolo.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu SR v Bratislave č. 4 Cdo 168/2005 zo dňa 25. augusta 2005 sa zrušuje.

3. Najvyšší súd SR v Bratislave je povinný nahradiť P. M. trovy právneho zastúpenia v sume Sk 3 400,- (slovom tritisícštyristo korún slovenských) k rukám advokáta JUDr. J. V. (...) do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak

o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 druhej vety ústavy: „Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.“

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom pre odmietnutie návrhu pre zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (mutatis mutandis III. ÚS 138/02, I. ÚS 223/05).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 168/2005 a jeho rozsudkom z 25. augusta 2005 došlo k porušeniu označeného základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné tiež pripomenúť, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00).

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvenú v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy). Všeobecné súdy poskytujú ochranu plynúcu z citovaného článku ústavy tak, že postupujú v konaní súc viazané procesnoprávnymi a hmotnými predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že jej podstatou je aj nesúhlas sťažovateľa s právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v napadnutom rozsudku sp. zn. 4 Cdo 168/2005,

ktorým najvyšší súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 3. mája 2005 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu okrem iného vyplýva, že: *«Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O. s. p.] po zistení, že dovolanie podala včas riadne zastúpená účastníčka konania [§ 240 ods. 1 a § 241 ods. 1 druhá veta O. s. p.] a to proti takému rozsudku, proti ktorému dovolanie pripustil sám odvolací súd [§ 238 ods. 3 písm. a) O. s. p.] preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.*

Nakoľko prípustnosť dovolania v prejednávanej veci vyplývala výlučne z okolnosti pripustenia dovolania odvolacím súdom, dovolací súd bol pri prieskume správnosti napadnutého rozsudku krajského súdu viazaný vymedzením dovolacej otázky. I keď výrokom i časťou odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu bola dovolacia otázka formulovaná spôsobom „či v dôsledku zrušenia zákona č. 65/1965 Zb. bola zrušená vyhláška č. 19/1991 Zb.“, z ďalšej časti odôvodnenia potvrdzujúceho rozsudku krajského súdu a i z povahy veci vyplývalo, že v skutočnosti spornou (a z hľadiska doterajšej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky neriešenou) otázkou je otázka aplikovateľnosti vyhlášky bývalého Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 19/1991 Zb. o pracovnom uplatnení a hmotnom zabezpečení pracovníkov v baníctve dlhodobo nespôsobilých na doterajšiu prácu (ďalej len „vyhláška“) v čase po vypustení z textu Zákonníka práce tých jeho ustanovení, ktoré splnomocnili ministerstvo na vydanie vyhlášky (vykonávacieho predpisu k zákonu). Uvedená otázka je tak vo svojej podstate otázkou platnosti a účinnosti právneho predpisu a Najvyšší súd Slovenskej republiky má za to, že nižšie súdy túto otázku nezodpovedali celkom úplne (a teda ani správne).(...)

Federálne ministerstvo práce a sociálnych vecí po dohode s Federálnym ministerstvom financií, ministerstvami práce a sociálnych vecí, ministerstvami zdravotníctva a ministerstvami financií republík ustanoví vyhláškou okruh pracovníkov v baníctve dlhodobo nespôsobilých na doterajšiu prácu zo zdravotných dôvodov, podmienky ich pracovného uplatnenia, hmotného zabezpečenia, ako aj povinnosti organizácií s tým súvisiace [§ 148a Zákonníka práce č. 65/1965 Zb. v znení platnom a účinnom do 31. augusta 1996 vrátane]. Federálne ministerstvo práce a sociálnych vecí po prerokovaní

s Federálnym ministerstvom financií podľa zásad schválených vládou Slovenskej republiky ustanoví vyhláškou zisťovanie a používanie priemerného zárobku a môže v odôvodnených prípadoch ustanoviť vyhláškou odchýlky od všeobecne platnej úpravy pre niektoré skupiny pracovníkov, najmä v súvislosti so zmenami v odmeňovaní alebo úpravami pracovného času [§ 275 Zákonníka práce č. 65/1965 Zb. v znení platnom a účinnom do 31. augusta 1996 vrátane].

Jedným zo základných princípov, na ktorých je v Slovenskej republike založená štátna moc, je princíp del'by moci na moc zákonodarnú, moc výkonnú a moc súdnu. Okrem vymedzenia vzťahov medzi jednotlivými uvedenými mocami (systémom vzájomných brzd a protiváh) sa zmienený model del'by moci prejavuje (okrem iného) aj v sfére rozdelenia normotvorných právomocí medzi moc zákonodarnú a moc výkonnú. Základnou charakteristikou tohto rozdelenia je to, že kým zákonodarná moc disponuje všeobecnou normotvornou právomocou, moc výkonná je v normotvornej oblasti obmedzená len na tvorbu sekundárnych (odvodených) právnych predpisov a to ešte za podmienky, že je výkonná moc na takúto normotvorbu výslovne splnomocnená príslušným aktom moci zákonodarnej (ktorým je spravidla splnomocňovacie ustanovenie zákona vymedzujúce i rámec a obsahové medze odvodenej normotvorby). Z hľadiska naplnenia obsahu i zmyslu ustanovenia čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky sa preto (v časti ukladania povinností na základe zákona a v jeho medziach) javí ústavne konformným len taký výklad, ktorý možnosť uloženia povinnosti na základe predpisu nižšej právnej sily (než je zákon), teda možnosť použitia podzákonnej normy viaže na existenciu splnomocňovacieho ustanovenia zákona (predpokladajúceho odvodenú normotvorbu) i v tom čase, ktorý je pre aplikáciu predpisu nižšej právnej sily rozhodným (teda v čase vzniku uplatňovaného nároku).

Pretože potom zákon o Zbierke zákonov (inak obdobne ako skorší zákon o Zbierke zákonov č. 131/1989 Zb. v znení zákona č. 426/1990 Zb., teda právna úprava prijatá ešte v období existencie Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, v tejto súvislosti por. i ústavný zákon č. 542/1992 Zb.) vymedzil len otázky nadobudnutia platnosti a účinnosti právnych predpisov a rozhodnutí uverejňovaných v Zbierke zákonov, nevysporiadal sa však i s ďalšou otázkou „normatívneho života“ právnych predpisov (predovšetkým s možnými spôsobmi a časom straty ich účinnosti, resp. platnosti); odpoveď

i na tieto ďalšie otázky musel v konečnom dôsledku hľadať súd. To musí platiť tým skôr, keď ani pohľady teórie práva najmä na otázku „osudu“ vykonávacieho právneho predpisu po zrušení splnomocňovacieho ustanovenia v príslušnom zákone nie sú jednoznačné. Jestvuje totiž celá škála prístupov (ako na to ostatne poukázali už nižšie súdy), ktorých základnými hranicami je na jednej strane názor, podľa ktorého derogácia zákona pôsobí implicitne i zrušenie všetkých právnych predpisov vydaných na základe zákona a na jeho vykonanie (por. Knapp, V. - Grospič, J. - Šín, Z.: Ústavní základy tvorby práva. Praha 1990, str. 184) a na strane druhej naopak názor, podľa ktorého jednoduchým zrušením zákonného splnomocnenia právny život predpisov vydaných na základe tohto splnomocnenia nekončí (Koudelka, Z.: Obecně závazné vyhlášky. MU Brno 1998, str. 83). Za opísanej situácie má potom zásadný význam rozlišovanie platnosti právnych predpisov (teda ich „zakomponovania“ do právneho poriadku ako jeho súčasť) a ich účinnosti (teda záväznosti príslušnej právnej úpravy a jej dopadu na právne vzťahy majúce sa podľa nej riadiť).

Ak potom doterajšia prax tvorby zákonov v Slovenskej republike pripustila možnosť zrušenia i vyhlášok ministerstiev zákonom (tu por. napr. zrušenie vyhlášok č. 196/1989 Zb. a č. 18/1991 Zb. ustanovením § 255 - bodmi 23 a 24 zákona č. 311/2001 Z. z.) a táto prax z hľadiska súladu s Ústavou Slovenskej republiky nebola spochybnená (takže ju pri rešpektovaní princípu prezumpcie ústavnosti právnych predpisov bolo treba považovať za súladnú s Ústavou), namieste bol záver, podľa ktorého vypustenie splnomocňovacieho ustanovenia zákona nemá za následok automatické zrušenie predpisu vydaného na základe zákonného splnomocnenia, pokiaľ to v zákone nie je výslovne uvedené. Ako dôsledok už uvedeného platí, že vykonávací predpis, ktorý po zrušení splnomocňovacieho ustanovenia zákona nebol zákonom výslovne zrušený, ostáva platnou súčasťou právneho poriadku. Až potiaľto (teda čo do otázky platnosti vyhlášky č. 19/1991 Zb.) tak závery súdu prvého stupňa i odvolacieho súdu v prejednávanej veci boli správnymi a rovnako za správnu bolo treba považovať i odpoveď nižších súdov na tú časť dovolacej otázky, ktorá sa týkala formálneho odstránenia vyhlášky č. 19/1991 Zb. z právneho poriadku Slovenskej republiky zrušením predošlého Zákonníka práce (zákona č. 65/1965 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení).

Za správnu však podľa názoru dovolacieho súdu naopak nebolo možno považovať odpoveď Krajského súdu v Trenčíne (a pred ním i Okresného súdu Prievidza) na otázku

pretrvávania účinnosti vyhlášky č. 19/1991 Zb. (teda pôsobenia vyhlášky a pretrvávania jej dopadu na ňou upravované právne vzťahy) aj po vypustení príslušných splnomocňovacích ustanovení Zákonníka práce č. 65/1965 Zb.

Ak totiž zákonodarca zruší príslušné splnomocňovacie ustanovenie zákona, nemožno síce prijať záver, podľa ktorého takáto derogácia bez ďalšieho spôsobuje i derogáciu (zrušenie) vykonávacích právnych predpisov, pri snahe aplikovať vykonávací právny predpis však vždy treba skúmať materiálne predpoklady existencie a pôsobenia (účinnosti) odvodeného právneho predpisu. Takýto právny predpis až do jeho formálnoprávneho zrušenia iným normatívnym právnym aktom (resp. iným spôsobom predpokladaným právom, tu por. i čl. 125 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky) ostáva platným právnym predpisom (súčasťou právneho poriadku), pre jeho použitie však chýba materiálny predpoklad pôsobenia, ktorým je konkrétne zákonné splnomocnenie (u ktorého nestačí, ako už bolo uvedené vyššie, aby tu bolo len v čase vydania vykonávacieho právneho predpisu, ale musí existovať po celú dobu jeho potenciálnej aplikácie).

V nadväznosti na tom preto bolo treba mať za to, že vyhláška č. 19/1991 Zb. bola až do svojho formálneho zrušenia (vykonaného článkom I bodom 2 nariadenia vlády č. 470/2003 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády č. 159/2001 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri používaní pracovných prostriedkov) s účinnosťou od 1. decembra 2003 platným právnym predpisom, avšak takýto právny predpis vzhľadom na nedostatok materiálnych podmienok ďalšieho normatívneho pôsobenia nebol predpisom účinným a aplikovateľným, teda takým, ktorý by mohol vyvolávať právne účinky a ktorý by účastníkov ním upravovaných právnych vzťahov zaväzoval (teda donucoval riadiť sa ním). To platí navzdory nedôvodnosti tej námietky žalovanej (dovolateľky), ktorá sa týkala odchylnosti legislatívnych postupov (vzťahujúcich sa k spornej vyhláške) v Českej republike a Slovenskej republike. Ani táto argumentácia (zrušením len splnomocňovacích ustanovení § 148a a § 275 Zákonníka práce č. 65/1965 Zb. v Českej republike a zrušením celého Zákonníka práce v súvislosti s prijatím zákona č. 311/2001 Z. z.) totiž nebola úplnou, pretože prehliadala okolnosť prijatia zákona č. 206/1996 Z. z. (jednej z novelizácií Zákonníka práce č. 65/1965 Zb. vykonaných už s účinnosťou len pre Slovenskú republiku), ktorý ustanovením čl. I bodu 44 vypustil ustanovenie § 148a Zákonníka práce z textu zákona celkom a ustanovením čl. I bodu 63

zmenil znenie ustanovenia § 275 ods. 1 tak, že z neho odstránil splnomocnenie na vydanie vykonávacích predpisov. Práve vo vzťahu k tejto okolnosti tak bolo treba usudzovať na stratu účinnosti vyhlášky č. 19/1991 Zb. už od 1. septembra 1996 (teda od účinnosti zákona č. 206/1996 Z. z.) a nie až od 1. apríla 2002.

Pre úplnosť sa inak žiada uviesť, že odopretie priznania práva na základe platnej, avšak už neúčinnnej vyhlášky by nebolo možno považovať ani za rozporné s princípom ochrany nadobudnutých práv. Jednak totiž skoršie právo na odchylné zaobchádzanie s pracovníkmi v baníctve (na rozdiel od iných skupín zamestnancov) malo svoj základ priamo v splnomocňovacom ustanovení zákona (nakoľko vyhláška vydaná na základe splnomocňovacieho ustanovenia mala upraviť len bližšie podmienky realizácie takého práva a tiež bližšie vymedziť okruh osôb oprávnených sa takého odchylného zaobchádzania domáhať) a preto už od odstránenia splnomocňovacieho ustanovenia zo zákona tu nebolo (neexistovalo), najmä však právo žalobcu uplatňované žalobou vyplývalo z poškodenia zdravia účastníka pri výkone práce a šlo tak o nárok na náhradu škody spôsobenej chorobou z povolania (§ 195 a nasl. Zák. práce č. 311/2001 Z. z. v znení platnom a účinnom do 31. decembra 2003 vrátane), resp. neskôr o nárok na úrazovú rentu (§ 88 a nasl. zákona č. 461/2003 Z. z.).

Ak preto Krajský súd v Trenčíne neposudzoval vec i z hľadísk opísaných vyššie, jeho rozhodnutie spočinulo na nesprávnom právnom posúdení veci [§ 241 ods. 2 písm. c) O. s. p.]. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolaním napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 243b ods. 1 O. s. p. (časti vety za bodkočiarkou) a podľa odseku 2 vety prvej rovnakého ustanovenia zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Pre odvolací súd tak bude v ďalšom konaní právny názor súdu rozhodujúceho o dovolaní záväzný (§ 243d ods. 1 veta druhá O. s. p.).»

Podľa názoru ústavného súdu právny názor najvyššieho súdu o prípustnosti dovolania a zrušení rozsudku krajského súdu a vrátenia veci na ďalšie konanie je zdôvodnený vyčerpávajúcim spôsobom a ústavný súd ho považuje za ústavne relevantný. V citovanej časti odôvodnenia dovolaním napadnutého rozsudku krajského súdu najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo treba považovať dovolanie žalovanej za dôvodné a napadnutý rozsudok krajského súdu bolo treba zrušiť a vec mu

vrátiť na ďalšie konanie. Ústavný súd aj keby nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecným súdom, ktorý je „pánom zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor najvyššieho súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, a teda ústavne nekomformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný výklad najvyšším súdom takéto nedostatky nevykazuje.

V každom prípade postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľa nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neopodstatnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným už ani preto, že ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov najvyššieho súdu.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. januára 2006